

การจัดการมลพิษอุตสาหกรรม ณ ประเทศญี่ปุ่น (ภาครัฐบาล)

โดย : นางสาวชมภูษ พิมพ์ทอง
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13 (ชลบุรี)

เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนระหว่างประเทศญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก (JENESYS Programme) เพื่อศึกษาดูงานการจัดการมลพิษอุตสาหกรรม ณ ประเทศญี่ปุ่น โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๘๑ ท่านซึ่งมาจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวน ๑๖ ท่าน กระทรวงอุตสาหกรรมจำนวน ๒๐ ท่าน และกระทรวงสาธารณสุขจำนวน ๑๙ ท่าน และกระทรวงมหาดไทยจำนวน ๒๕ ท่าน ซึ่งโครงการนี้เกิดจากการร่วมกันแก้ไขปัญหามลพิษอุตสาหกรรมมาตพุดระหว่างประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย โดยมุ่งหวังให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง ซึ่งในการศึกษาดูงานในครั้งนี้ทำให้ผู้เขียนได้มีโอกาสสัมผัสและได้รับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมลพิษอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น ทั้งภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยในฉบับนี้ผู้เขียนจะขอกล่าวถึงภาครัฐของประเทศญี่ปุ่นก่อนนะคะ

ผู้เขียนได้เข้าร่วมการศึกษาดูงานของเทศบาลนคร KAWASAKI โดยเมือง นี้มีอุตสาหกรรมหลักคือ อุตสาหกรรมการผลิต (เหล็กกล้า, อิเล็กทรอนิกส์/โทรคมนาคม, เครื่องจักรที่มีความเที่ยงตรง, น้ำมัน/เคมีภัณฑ์), สารสนเทศและการบริการ ซึ่งมีบริษัทระดับโลกที่ตั้งฐานกิจการอยู่มากเป็นอันดับ ๔ ของประเทศ อาทิเช่น HITACHI, FUFITSU, Canon, TOSHIBA เป็นต้น เป็นฐานค้นคว้าวิจัยพัฒนาการในการสร้างอุตสาหกรรม

วงการใหม่ๆ โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและอุตสาหกรรม และได้รับทราบถึงความเป็นมาของการแก้ไขปัญหามลพิษและนโยบายสิ่งแวดล้อมของเมือง KAWASAKI เนื่องจากเมืองนี้เป็นต้นแบบของการแก้ไขปัญหามลพิษที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งมีสาเหตุเกิดจากเมื่อมีการถมพื้นที่บริเวณฝั่งทะเล เพื่อใช้เป็นที่ตั้งโรงงาน และ

เริ่มเกิดมลพิษจากการปล่อยก๊าซพิษ ฝุ่นละออง เกิดความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตร น้ำเสียสร้างความเสียหายให้กับสาหร่ายทะเล การใช้ถ่านหินและน้ำมันของโรงงานเหล่านี้ทำให้เกิดมลพิษในอากาศ ซึ่งบรรดาผู้อยู่อาศัยในบริเวณนั้น มีจำนวนผู้ป่วยเป็นโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรัง, โรคหืด ฯลฯ กันมากขึ้น ถึงกับมีผู้เสียชีวิต ทำให้ความจำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมกฎหมายและบทบัญญัติเพื่อป้องกันสาธารณสุขจากมลพิษในอากาศ เนื่องจากมีคำร้องเรียนจากผู้คนที่อาศัยอยู่ในเขตชายฝั่งทะเลและเริ่มมีการรณรงค์ประท้วงเนื่องจากปัญหามลพิษ เกิดสาธารณสุขอุตสาหกรรมที่มีแหล่งกำเนิดจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความรุนแรงขึ้น (เกิดมลพิษในน้ำทะเลซึ่งเกิดจากการระบายน้ำเสียของโรงงาน มีเสียงรบกวนและแรงสั่นสะเทือนจากการปฏิบัติงานของโรงงาน) ทำให้ภาครัฐต้องจัดทำมาตรการที่เคร่งครัดเพื่อลดและควบคุมปัญหามลพิษดังกล่าวให้หมดไป ซึ่งผู้เขียนได้สรุปประเด็นสาเหตุที่ทำให้ภาครัฐประสบความสำเร็จในการดำเนินการมาตรการด้านมลพิษอุตสาหกรรม โดยสังเขป ได้ดังนี้ :-

- ❖ ภาครัฐมีวิธีการหรือหนทางที่จะทำให้ให้ประชาชนในท้องถิ่นแสดงความไม่พอใจของปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นจากภาคอุตสาหกรรม
- ❖ ผู้นำของเมืองนครเทศบาล ได้รับการเลือกตั้งโดยตรง
- ❖ ภาครัฐและส่วนท้องถิ่น มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะอธิบายและเกลี้ยกล่อมโรงงานบนพื้นฐานข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และทำการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่องได้
- ❖ ข้าราชการท้องถิ่นอยู่ในระบบจ้างงานตลอดชีวิต จึงมีจิตสำนึกที่จะอุทิศตนเพื่อท้องถิ่น มีการทุจริตน้อย ทำให้ได้รับความเชื่อถือจากประชาชน
- ❖ มีแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจพยายามลดมลพิษ อาทิ เช่นลดภาษีเมื่อภาคธุรกิจมีการติดตั้งอุปกรณ์ที่สามารถลดมลพิษได้

ถ้าเพียงแต่ทุกภาคส่วนร่วมมือ ร่วมใจกัน มุ่งมั่นที่จะช่วยกันลดและขจัดปัญหามลพิษให้หมดไป โดยนำบทเรียนจากผู้ที่เคยประสบปัญหามาก่อน มาเรียนรู้และหาแนวทางมาตรการปรับปรุงแก้ไขและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ปัญหา ก็จะลดลงและหมดไปในที่สุด อย่างประเทศญี่ปุ่น

ไม่ใช่เพื่อใครแต่เพื่อคุณและลูกหลานของคุณทุกคน'